

26.01.2015

Ryj/2

§ 97

Lausunto sisäministeriölle erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta annetun asetuksen muuttamisesta

HEL 2014-014022 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta annetun asetuksen muuttamisesta sisäministeriölle seuraavan lausunnon:

Asetukseen ehdotetut muutokset ovat pääosin hyvin perusteltuja. Ehdotuksen 2 §:n neljän määritelmän muuttamisen osalta ei ole huomautettavaa. 3 §:n 4 momentin 1 kohdan ehdotetun muutoksen osalta todetaan, että turvallisuus selvityksen toimittaminen ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten ilman Tukesin päätelmiä saattaa johtaa siihen, että keskeisiä päätelmiä ei huomioida suunnitelman tekovaiheessa tai että viranomaisille tulee asioista ristiriitaisia tulkintoja, joita myöhemmin joudutaan korjaamaan.

Ehdotuksen 3 §:n 5 momentin ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisajan pidentäminen kahdeksasta kuukaudesta vuoteen on kannatettavaa.

Muutosehdotuksen 4 §:n 3 momentin 9 kohdan lisäys ja 5 §:n muutos ovat perusteltuja ja tarpeellisia.

Ehdotuksen 8 a §:n osalta todetaan, että suunnittelukokouksesta tulisi ilmoittaa ehdotuksessa mainittujen ohella myös vaikutusalueen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Ensimmäisen harjoituksen järjestäminen vuoden sisällä suunnitelman valmistumisesta voi osoittautua toiminnanharjoittajan kannalta varsin tiukaksi vaatimukseksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sisäministeriön lausuntopyyntö 20.11.2014
- 2 SMn asetusluonnos 19.11.2014
- 3 SMn muistio 19.11.2014

26.01.2015

Ryj/2

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Otteet

Ote
Sisäministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Sisäministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa luonnoksesta sisäministeriön asetukseksi erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta annetun asetuksen muuttamisesta. Asetusta muutetaan Seveso III - direktiivin kansallisen implementoinnin vuoksi ja samalla tehdään muita tarkennuksia seuraavasti:

Asetuksen 2 §:n osalta ehdotetaan muutettavaksi neljää määritelmää, 3 §:n 4 momentin 1 kohtaan ehdotetaan muutosta, jonka mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) toimittaisi alkuvaiheessa vain turvallisuusselvityksen pelastuslaitokselle ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten. 1- 5 - kohtiin ehdotetaan lisättäväksi, että näissä kohdissa mainitut asiakirjat tulee toimittaa myös aluehallintovirastolle. 3 - kohdan puolustushaaraesikunta korvattaisiin puolustusministeriön asetuksen 772/2009 2 §:n tarkoittamalla toiminnanharjoittajalla. 5 momenttiin tehtäisiin muutos ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisajasta.

Asetuksen 4 § 3 momentin 9 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi velvoite lähistöllä olevista muista kohteista.

5 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että varsinaista kuulemistilaisuutta ei tarvitsisi enää välttämättä järjestää.

6 §:n 1 momentin alkua muutettaisiin sen osalta, kenelle ulkoisista pelastussuunnitelmista tulee tiedottaa.

8 §:n 2 momentissa täsmennettäisiin, että kyse on suuronnettomuusharjoituksesta.

26.01.2015

Ryj/2

Ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 a §, jossa säädettäisiin ensimmäisen suuronnettomuusharjoituksen ajankohdasta sekä harjoitusajankohdan ja ensimmäisen suunnittelukokouksen ilmoittamisesta.

Lisäksi ehdotetaan, että 2 §:n 3 kohdassa ja 4 § 1 momentin 4 kohdassa huomioitaisiin ympäristönsuojelulain 86/2000 kumoaminen ympäristönsuojelulailla 527/2014.

Seveso III - direktiivi

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 4.7.2012 direktiivin 2012/18/EU vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjumisesta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta, Seveso III - direktiivin. Direktiivin tavoitteena on ehkäistä vaarallisista kemikaaleista aiheutuvia seurauksia, jotta koko yhteisön alueella voitaisiin taata yhdenmukaisesti ja tehokkaasta korkea suojelun taso. Seveso III - direktiivin mukaiset kansalliset säädökset ovat saatettava voimaan viimeistään 31.5.2015 ja niitä on sovellettava 1.6.2015.

Seveso III - direktiivin implementointi kansalliseen lainsäädäntöön ei aiheuta muutostarpeita pelastuslakiin, mutta se aiheuttaa muutostarpeita erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta annettuun sisäministeriön asetukseen.

Ulkoisen pelastussuunnitelman tarkoitus

Ulkoisen pelastussuunnitelma on pelastuslaitoksen laatima suunnitelma pelastuslain 48 §:n 1 momentissa mainituilla alueilla tapahtuvien suuronnettomuuksien torjumiseksi ja vahinkojen minimoimiseksi.

Ulkoisen pelastussuunnitelma on pelastustoimen työkalu johtamisen ja operatiiviseen toimintaan. Suunnitelma on pelastuslaitoksen käytännönläheinen toimintaa ohjaava asiakirja, josta löytyvät nopeasti kaikki oleelliset asiat, joilla on valmistauduttu em. alueiden suuronnettomuusvaaraan ja joita tarvitaan pelastustoimintaan. Ulkoiset pelastussuunnitelmat ovat osa pelastuslaitoksen riskienhallintaa.

Ulkoisista pelastussuunnitelmista tulee tiedottaa kaikille henkilöille ja yhteisöille, joiden turvallisuuteen suuronnettomuus saattaa vaikuttaa.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 9.12.2014 ja pelastuskomentaja 15.12.2014 antanut lausunnon ulkoista vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta annetun sisäministeriön asetuksen muuttamisesta.

26.01.2015

Ryj/2

Lisäksi kaupunginkanslian hallinto-osaston turvallisuus- ja valmiusyksikön on osaltaan todennut, ettei sillä ole huomautettavaa asetusmuutokseen.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa ympäristölautakunnan ja pelastuskomentajan lausuntoihin. Lisäksi esittelijä toteaa, että alueen väestöä ja ehdotuksen 6 §:ssä mainittuja tahoja voidaan tiedottaa jakamalla heille turvallisuustiedote. Tiedottamisessa tulee ottaa huomioon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sisäministeriön lausuntopyyntö 20.11.2014
- 2 SMn asetusluonnos 19.11.2014
- 3 SMn muistio 19.11.2014

Otteet

Ote
Sisäministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Pelastuskomentaja 15.12.2014 § 87

HEL 2014-014022 T 03 00 00

Päätös

Pyynnöstä Helsingin kaupungin pelastuslaitos lausuu valmisteilla olevasta asetuksen muutoksesta seuraavaa:

Yleisenä huomiona asetuksesta voidaan todeta, että se käsittelee yleisölle annettavaa tietoa liian avaralla näkökannalla. Mielestämme asetus ohjaa kirjaamaan ulkoiseen pelastussuunnitelmaan tietoja, jotka toiminnanharjoittajan, pelastuslaitoksen ja yleisen turvallisuuden kannalta ovat kyseenalaisia ja joilla yleisön kannalta tuskin on mitään ajateltavaa merkitystä. Päinvastoin saattaa aiheuttaa aiheetonta turvattomuuden tunnetta. Palaamme siihen käsiteltäessä pykälää 5§.

Mielestämme ulkoisen pelastussuunnitelman tulisi olla toiminnanharjoittajan ja pelastuslaitoksen välinen asiakirja, jossa sovitaan toimijoiden vastuista ja tehtävistä niin varautumisessa, pelastustoiminnassa kuin tiedottamisessakin. Yleisölle jaettavaksi ja tiedotettavaksi voisi olla kokonaan erillinen liite, joka sisältäisi vain sen tiedon joka yleisölle on tarpeellinen ja hyödyllinen.

Kohdan 2§ ehdotettuun neljään muutettavaan määritelmään ei ole huomauttamista.

3§ 4 momentin 1 kohdassa ehdotetaan, että Tukes toimittaisi alkuvaiheissa vain turvallisuusselvityksen, jonka pohjalta pelastuslaitos aloittaisi ulkoisen pelastussuunnitelman laadinnan. Tukesin turvallisuusselvitys ei tässä vaiheessa sisältäisi Tukesin tekemiä päätelmiä annetusta turvallisuusselvityksestä. Ajallinen kiire ei saa johtaa siihen, että keskeisiä päätelmiä ei huomioida suunnitelman tekovaiheessa tai että viranomaisille tulee asioista ristiriitaisia tulkintoja, joita myöhemmin joudutaan korjaamaan.

3§ 5 momentti ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisaajan kasvattamisesta kahdeksasta kuukaudesta vuoteen on kannatettava.

4§ 1 momentti 4 kohta ei huomautettavaa.

4§ 3 momentti 9 kohta lisäys on hyvä mutta taas on syytä miettiä kuinka yksityiskohtaisia tietoja on annettava. Kiinteistön suojaamisen ja suojautumisen kannalta on lähes sama mistä aineesta onnettomuustilanteessa on kyse. Enemmänkin on kyse siitä, että kiinteistön henkilökunta ja asukkaat hallitsevat sisälle suojautumisen toimenpiteet. Väestön tärkein ja ainoa tehtävä kemikaalionnettomuudessa on osata suojautua sisälle. Tämän vuoksi painoarvoa liiallisen tiedon sijaan (=nykyisen mallin mukaisesti UPS julkaiseminen ja sen esittäminen kemikaalikohteen lähialueen asukkaille ja työntekijöille) tulisi siirtää lyhyille ja ytimekkäille tiedotteille, jotka sisältävät nämä yksinkertaiset toimintaohjeet. Ihmisten turvallisuudentunne lisääntyisi, kun he tietävät varmasti kuinka toimia.

5§ Ehdottomasti hyvä muutos. Kuulemistilaisuudet aiheuttavat täysin turhia kustannuksia lehti-ilmoittelussa ja työtunteja kun pelastustoimen ja toiminnanharjoittajan edustajat järjestävät kuulemistilaisuuksia tyhjille saleille. Helsingissä järjestetty kaksi kuulemistilaisuutta joihin kumpaankaan ei saapunut yhtään asukasta. Toisaalta, vaikka tilaisuuteen olisi tullut 100 kuulijaa, se on prosentien luokkaa koko asukas- ja työpaikkakannasta, joita kummankin voimalaitoksen ympärillä asuu. Voidaan miettiä, onko näin pienen osan tavoittaminen kustannustehokasta. Tämä pykälä tulisi miettiä kokonaan uudelleen. Näkemyksemme mukaan tiedotustilaisuudessa ja nähtävänä

pidettävissä ulkoisissa pelastussuunnitelmissa halutaan esittää sellaisia tietoja, joita sinne ei missään nimessä kuulu. Siellä halutaan esittää asioita, joilla ei yleisön turvallisuuden kannalta ole todellista merkitystä ja joita tavallisen ihmisen on jopa vaikeata ymmärtää ja väärin ymmärrettynä aiheuttavat turhia pelkoja. Vaaran luonteen esittäminen yleisellä tasolla riittää sekä yleisluonteinen tieto siitä miten onnettomuuteen on varauduttu ja miten tarkemmin miten yleisön tulee toimia onnettomuuden sattuessa. Julkinen ulkoinen pelastussuunnitelma tulisi olla eri lähtökohdista lähtevä kuin vain onnettomuustilanteen toimijoille tarkoitettu suunnitelma.

6§ 1 momentin muutos on kohtuullinen, kunhan huomioidaan mitä kohdassa 5§ todettiin tiedon sisällön ja määrän hallinnasta ja julkisuudesta. Vastuu tiedottamisesta täytyy olla toiminnanharjoittajalla.

8a§ Ensimmäisen harjoituksen järjestäminen vuoden sisällä suunnitelman valmistumisen jälkeen voi osoittautua toiminnanharjoittajan kannalta tiukaksi vaatimukseksi. Voisi olla kohtuullista muuttaa ensimmäisen harjoituksen järjestämisaika kahden vuoden sisällä suunnitelman valmistumisesta. Jo edellä todettiin, että suunnitelman valmistumiseen Suomessa annetaan vuosi lyhempi aika kuin Seveso III dokumentti vaatii.

Lisätiedot

Jari Korkiamäki, pelastustoimen päällikkö, puhelin: 310 31264
jari.korkiamaki(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 09.12.2014 § 371

HEL 2014-014022 T 03 00 00

Lausunto

Ympäristölautakunta toteaa lausuntonaan, että asetukseen ehdotuksen mukaisesti lisättävän uuden 8 a §:n 2. momentin tulisi kuulua seuraavasti:

"Suuronnettomuusharjoituksen ajankohdasta ja ensimmäisestä suunnittelukokouksesta on ilmoitettava aluehallintovirastolle, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle, Liikenteen turvallisuusvirastolle, pääesikunnalle, vaikutusalueen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja Säteilyturvakeskukselle."

Ympäristölautakunta katsoo, että asian merkittävyyden ja mahdollisten onnettomuuksien laajojen vaikutusten perusteella suunnittelukokouksesta tulee ilmoittaa kaikille niille tahoille, joilla saattaa olla huomautettavaa asian suhteen, eikä vain yhdelle edellä

26.01.2015

Ryj/2

mainituista tahoista, kuten asetusehdotuksen sanamuoto kuuluu. Tämä olisi myös linjassa asetusmuutoksen perustelumuition ko. pykälää koskevien perusteluiden kanssa.

Muilta osin ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa asetuksen muutosesityksestä.

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Petri Puttonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32009
petri.puttonen(a)hel.fi